

Mladá veda

Young Science

Špeciálne vydanie

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 4, ročník 10., špeciálne číslo vydané v septembri 2022

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Šarkan. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

Mgr. Jakub Köry, PhD. (School of Mathematics & Statistics, University of Glasgow, Glasgow)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra veřejné ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEL

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

BEZPEČNOSŤ V PONÍMANÍ APLIKOVANIA GDPR VO FIRMÁCH

SECURITY UNDERSTANDING THE APPLICATION OF GDPR IN COMPANIES

Alexander Végső¹

Autor pôsobí ako doktorand na Vysokej škole bezpečnostného manažérstva v Košiciach. Vo svojom výskume sa venuje aj problematike manažérstva rizík objektov a tiež bezpečnosti podnikov v ponímaní aplikovania GDPR vo firmách.

Author works as a doctoral student the University of security management in Košice. In his research, he deals with the issue of object risk management and also business security in the understanding of GDPR application in companies.

Abstract

Description of the implementation of organizational measures and the achievement of compliance with the GDPR at the level of professional provision of consultancy in the field of GDPR. Analysis of the logical steps that are necessary for the implementation of the mandatory GDPR requirements imposed on the operator and intermediary.

Key words: GDPR, implementation, documentation, organizational measures, in accordance with the regulation

Abstrakt

Opis implementácie organizačných opatrení a dosiahnutia zhody s GDPR na úrovni profesionálneho poskytovania poradenstva v oblasti GDPR. Analýza logických krokov, ktoré sú potrebné pre implementáciu povinných požiadaviek GDPR kladených na prevádzkovateľa a sprostredkovateľa.

Kľúčové slová: GDPR, implementácia, dokumentácia, organizačné opatrenia, v zhode s nariadením

Úvod

Záujem o bezpečnosť vo firmách rezonuje na viacerých úrovniach, a tak je to správne, nakoľko efektívne projektovanie bezpečnosti podniku predpokladá viacvrstvový prístup. Jednou z významne vnímaných úrovní posudzovania bezpečnosti vo firme, najmä po 25.5.2018, kedy do platnosti vstúpil Zákon č. 18/2018 o ochrane osobných údajov ako paralela nariadenia Európskeho parlamentu a rady EÚ 2016/679, sa stala problematika bezpečnosti a ochrany osobných údajov. Nie že by tu predmetná problematika doposiaľ

¹ Adresa pracoviska: Ing. Bc. Alexander Végső, Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, Koš'ova 1, 040 01 Košice
E-mail: alexander.vegso@akcent.sk

nebola, riešil ju Zákon 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov s jeho dobre známou povinnosťou vypracúvania bezpečnostného projektu, mimochodom použiteľného aj pre potreby dosiahnutia zhody s novou legislatívou, ale problematika ochrany osobných údajov vstúpila do povedomia podnikateľských subjektov najmä zavedením vysokých sankcií až do 20 000 000 eur alebo do 4 % celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok, podľa toho, ktorá suma je vyššia, za porušenie niektorej z povinností podľa § 87 ods. 5 a 19 Zákona 18/2018 Z. z. alebo čl. 41 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/679. Ochrana súkromia a rodinného života predstavuje významnú tému pracovného práva a taktiež právneho poriadku všeobecne. Sociálne siete, nové biznis modely, účinnejšie, efektívnejšie a ciele marketingové nástroje, nárast využívania IT technológií temer v o všetkých oblastiach ľudského života si vyžiadali zmeny regulácie ochrany osobných údajov.

Prevádzkovateľom a sprostredkovateľom pribudol ďalší klobúk na hlave v podobe manažovania ochrany osobných údajov. Prevádzkovateľ na preukázanie zhody so zákonom môže spracovať problematiku vo svojej réžii alebo zverí jej spracovanie firme, ktorá sa touto činnosťou odborne zaoberá a môže v prípade potreby poskytovať aj službu „DPO“ (Data Protection Officer) – zodpovednej osoby, ak prevádzkovateľovi v zmysle § 44 vyplýva povinnosť zodpovednú osobu určiť. Predmetnou problematikou sa vo svojej firme zaoberám nie len ako prevádzkovateľ, ale aj ako subjekt poskytujúci poradenstvo a tiež plnenie úloh zodpovednej osoby a účely GDPR a je aj predmetom môjho výskumu v tejto oblasti.

Jadro

Ochrana osobných údajov – „GDPR“, predstavuje bezpečnosť spracúvania osobných údajov vo firme, s cieľom dosiahnutia zhody so zákonnými povinnosťami prevádzkovateľa. Na preukázanie tejto zhody sú podľa zistení môjho výskumu potrebné najmä nasledovné podklady a dokumentácia.

1. „**Implementácia GDPR**“ - úvodné preskúmanie stavu, auditu systému ochrany osobných údajov. Má formu riadeného dokumentu v zmysle ISO 9001. Implementáciu GDPR som spracoval ako súbor 62 otázok a odpovedí, z pohľadu legislatívy na nevyhnutné oblasti ochrany osobných údajov a následného preukázania zhody systému s GDPR. Odporúčam ju aplikovať pri úvodnom preskúmaní stavu a následne cyklicky použiť minimálne raz ročne pri opätovnom preskúmaní stavu systému ochrany osobných údajov, ako aj pri významných zmenách vo firme z pohľadu GDPR.
2. „**Záznam o preskúmaní stavu systému ochrany osobných údajov**“ predstavuje tabuľka obsahujúca sumár zisteného stavu – v rátane zoznamu zistených nezhôd, potencionálnych nezhôd, záznamu komu boli hlásené, klasifikáciu výšky ich rizika pre práva dotknutej osoby a v závere návrhy príslušných primeraných technických a organizačných opatrení na manažment zistených nezhôd (slúži ako preukázanie prijatia primeraných technických a organizačných opatrení, ktoré je podľa § 39 Zákona prevádzkovateľ aj sprostredkovateľ povinný prijať).

dotknuté osoby. Obsahuje identifikáciu systému, prevádzkovateľa, prípadných sprostredkovateľov, podmienky spracúvania, analýzu rizík pre práva dotknutých osôb, technické a organizačné opatrenia aplikované na zníženie rizika poškodenia ochrany osobných údajov „PDB“. Riadi sa Usmernením 3/2019 k spracúvaniu osobných údajov prostredníctvom kamerových systémov zo dňa 29. januára 2020.

5. **Informačná povinnosť kamerový systém prvá vrstva** tabuľka, vypracovaná podľa pokynov Usmernenia 3/2019 k spracúvaniu osobných údajov prostredníctvom kamerových systémov zo dňa 29. januára 2020, aplikovať sa má formou informačných tabulí, ktoré ako prvé informujú, upozorňujú dotknuté osoby, že sa ich osobné údaje spracúvajú prostredníctvom kamerového systému daného prevádzkovateľa.

	Identifikačné údaje a kontaktné údaje prevádzkovateľa a zástupcu prevádzkovateľa, ak bol poverený.	obchodné meno: zastúpená / funkcia: IČO: sídlo: e-mail: telefónny kontakt: zástupca prevádzkovateľa: x
	Kontaktné údaje zodpovednej osoby, ak je určená.	meno a priezvisko: adresa trvalého bydliska: e-mail: dpo@akcent.sk telefónny kontakt: 0905 200 846
Informácie o spracúvaní, ktoré má najväčší dopad na subjekt (napr. retenčná doba alebo monitorovanie naživo, zverejňovanie alebo prenos videozáznamu tretím stranám):		
1. Monitorovanie naživo, doba uchovávaní 72 hodín; 2. Prenos videozáznamu - všetkých kamier sprostredkovateľovi súkromná bezpečnostná služba Názov s.r.o. - nepretržite - doba uchovávaní 31 dní;		
Účel spracúvania osobných údajov a právny základ spracúvania osobných údajov:		
1. Ochrana zdravia a majetku, finančných alebo iných záujmov, zaistenie bezpečnosti; Právny základ - oprávnený záujem. 2. Monitorovanie zamestnancov podľa § 13 ods. 4 Zákonníka práce; Právny základ - oprávnený záujem. 3. Ochrana majetku, finančných alebo iných záujmov, zaistenie bezpečnosti; Právny základ - Zákon 473/2005 Z.z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti.		
QR code	Ďalšie informácie dostupné na: - Informácie na recepcii, v zákazníckom centre; - Informácie n internete: www.akcent.sk	Práva dotknutej osoby: ako subjekt údajov si môžete uplatniť niekoľko práv, najmä: - Právo na prístup k osobným údajom u prevádzkovateľa; - Právo na výmaz Vašich osobných údajov; - Právo podať návrh na začatie konania podľa § 100 18/2018 Z.z. Pre ďalšie informácie o tomto monitorovaní kamerovým systémom, pozrite úplné informácie poskytované prevádzkovateľom podľa možnosti opísaných vľavo dole.

Obr. 2 – Informačná povinnosť kamerový systém prvá vrstva
Zdroj: Autor, podľa usmernenia 3/2019 European Data Protection Board

6. „**Menovanie DPO**“ je formou príkazu konateľa spoločnosti, teda prevádzkovateľa na účel GDPR zverejnené menovanie zodpovednej osoby v danej firme. Zodpovedná osoba ak je povinnosťou podľa článku 37 GDPR alebo dobrovoľne na základe rozhodnutia prevádzkovateľa určená, poskytuje informácie a poradenstvo prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi a zamestnancom, ktorí vykonávajú spracúvanie osobných údajov, monitoruje súlad s GDPR, spolupracuje s úradom na ochranu osobných údajov pri plnení svojich úloh. Presné postavenie a úlohy klasifikuje článok 38 a 39 GDPR.
7. „**Register sprostredkovateľských zmlúv**“ je tabuľka s uvedením subjektov sprostredkovateľov a prevádzkovateľov predmetného prevádzkovateľa spracúvajúceho osobné údaje, s číslami a predmetmi uzatvorených dodávateľských zmlúv a číslami

sprostredkovateľských zmlúv uzatvorených v zmysle GDPR. Tvorí tak prehľadný manažment rizika vyplývajúceho zo zmluvných vzťahov prevádzkovateľov a sprostredkovateľov, majúcich dopad na ochranu osobných údajov.

8. **Vzor „zmluvy o spracúvaní osobných údajov prevádzkovateľ - sprostredkovateľ“**. Každá takáto uzatvorená zmluva slúži ako aplikované organizačné opatrenie na účel GDPR. Jej hlavné body sú: predmet zmluvy, v ktorom prevádzkovateľ poveruje sprostredkovateľa spracúvaním osobných údajov; ďalej účely a povaha spracúvaných údajov (napríklad: riadne zabezpečenie údržby a servisu výpočtovej, kancelárskej a zabezpečovacej techniky vrátane informačného systému, ktoré vykonáva sprostredkovateľ v prospech prevádzkovateľa na základe zmluvného vzťahu,...); stanovenie doby spracúvania osobných údajov; zoznam osobných údajov a okruh dotknutých osôb (titul, meno, priezvisko, rodné číslo...); podmienky a spôsob spracúvania osobných údajov; práva a povinnosti zmluvných strán; dobu platnosti.
9. **„Poučenie / poverenie oprávnenej osoby“**, ktorým prevádzkovateľ poučí o právach povinnostiach a zodpovednosti oprávnenej osoby t. j. osoby, ktorá spracúva osobné údaje (spracúvaním v zmysle GDPR je napríklad získavanie, zaznamenávanie, usporadúvanie, štruktúrovanie, uchovávanie, zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, využívanie, poskytovanie prenosom, šírením alebo iným spôsobom...) a určí oprávnenej osobe rozsah oprávnení, popis povolených činností, a dobu platnosti týchto oprávnení. Oprávnená osoba na proti podpisu potvrdí poučenie a prijme udelené oprávnenia.
10. **„Záznam o spracovateľských činnostiach“** – tabuľka, ktorej odporúčaný formát a obsah vypracoval Úrad na ochranu osobných údajov a ktorú sme prevzali do portfólia dokumentov preukazujúcich zhodu s GDPR. Povinnosť jej vedenia ustanovuje článok 30 GDPR, ale z praxe považujem za vhodné predmetnú tabuľku vypracovať aj v prípade, keď povinnosť jej vypracovania prevádzkovateľovi zo zákona nevyplýva, nakoľko je v časti „prevádzkovateľ“ výborným prehľadným preukázaním účelu spracúvania, právneho základu spracovateľskej činnosti, kategórie dotknutých osôb, kategórie osobných údajov, identifikácie lehoty na výmaz osobných údajov, kategórií príjemcov, označenia tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácie a bezpečnostných opatrení (technických a organizačných) a v časti „sprostredkovateľ“ identifikáciou sprostredkovateľov, kategórií spracúvania osobných údajov vykonávaných v mene prevádzkovateľa, prenosu do tretej krajiny (či sa uskutočňuje alebo nie), prenosu do medzinárodnej organizácie, primeraných záruk prenosu a bezpečnostných opatrení.
11. **„42 Posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov DPIA (Data Protection Impact Assessment)“** dokument ktorý som spracoval v zmysle Vyhlášky Úradu na ochranu osobných údajov č. 158/2018 o postupe pri posudzovaní vplyvu na ochranu osobných údajov. Vypracovanie predmetného dokumentu je pre prevádzkovateľa povinné ak naplní ustanovenie § 42 Zákona 18/2018 Z. z. Dokument má formu riadeného dokumentu v zmysle ISO 9001 a vypracúva sa dopĺňaním predpísaných bodov. Obsahuje hlavné časti: „Základné pojmy“, „Opis plánovaného spracúvania“, „Posúdenie nevyhnutelnosti a primeranosti v spojení s opatreniami na preukázanie súladu so zákonom“, „Posúdenie

rizika pre práva fyzickej osoby v spojení s opatreniami na riešenie rizík“, „Monitorovanie a preskúmanie“.

V neposlednej rade som vypracoval si a pripravil súbor potrebných „formulárov“, ktoré prevádzkovateľ bude generovať pri uplatňovaní práv dotknutej osoby a v prípade porušenia ochrany osobných údajov. Na uplatňovanie práv dotknutých osôb je potrebné mať pripravené formuláre, ktoré som na základe výskumu a praxe očísloval podľa ich príslušnosti k paragrafovému zneniu v zmysle Zákona č. 18/2018 Z. z. nasledovne: „14 Súhlas DO (dotknutej osoby) / podmienky poskytnutia súhlasu so spracúvaním OÚ“, „19 Informačný formulár č. 19 poskytované informácie ak OÚ sú získané od DO“, „20 Informačný formulár č. 20 poskytované informácie ak OÚ nie sú získané od DO“, „21 Informačný formulár č. 21 Prístup DO k OÚ“. Pre prípady porušenia ochrany osobných údajov na splnenie povinností prevádzkovateľa je potrebné mať pripravené formuláre, ktoré som pomenoval a očísloval taktiež podľa paragrafového znenia: „40 Oznámenie porušenia ochrany osobných údajov Úradu“, „41 Oznámenie porušenia ochrany osobných údajov dotknutej osobe“, a neočíslovaný formulár pre internú evidenciu prevádzkovateľa: „Záznam o porušení ochrany osobných údajov“

Záver

Takto spracovaná dokumentácia podľa môjho názoru predstavuje základ pre uskutočnenie politiky ochrany osobných údajov vo firme. Samozrejme že platí, že len to organizačné a technické opatrenie, aj keď akokoľvek dobre spracované v dokumentácii, je účinné len vtedy, keď ho v praxi uplatníme. Po skúsenostiach z praxe odporúčam najmä stredným a väčším firmám spoluprácu s firmou zaoberajúcou sa poskytovaním poradenstva v oblasti GDPR pri dosiahnutí zhody s GDPR, minimálne v časti prvotného auditu systému ochrany osobných údajov, v úzkej spolupráci s ich poskytovateľom IT služieb.

*Tento článok odporúčal na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:
prof. RNDr. František Olejník, CSc.*

Použitá literatúra

1. VALENTOVÁ, T., J. ŽULOVÁ, M. ŠVEC, 2018. Nové pravidlá ochrany osobných údajov Bratislava: Veda. ISBN 978-80-8168-792-1 [brož].
2. European Data Protection Board 2020. Usmernenia 3/2019 k spracúvaniu osobných údajov prostredníctvom kamerových zariadení. [online]. Dostupné z: <https://edpb.europa.eu/our-work-tools/ourdocuments/guidelines/guidelines-32019-processing-personal-data-through-video-sk>.
3. Najvyššie pokuty od účinnosti GDPR. [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.securion.sk/najvyssie-pokuty-gdprod-ucinnosti/>
4. Zákon č. 18/2018 Z. z. IZákon o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189